

ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (kolmas koda)

6. juuli 2004 *

Kohtuasjas T-370/02

Alpenhain-Camembert-Werk, asukoht Lehen/Pfaffing (Saksamaa),

Bergpracht Milchwerk GmbH & Co. KG, asukoht Tett nang (Saksamaa),

Käserei Champignon Hofmeister GmbH & Co. KG, asukoht Lauben (Saksamaa),

Bayerland eG, asukoht Nürnberg (Saksamaa),

Hochland AG, asukoht Heimenkirch (Saksamaa),

Milchwerk Crailsheim-Dinkelsbühl eG, asukoht Crailsheim (Saksamaa),

Rücker GmbH, asukoht Aurich (Saksamaa),

hagejad,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

esindajad: advokaadid J. Salzwedel ja J. Werner, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

keda toetavad

Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa, esindaja: P. Ormond,

menetlusse astujad,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: J. L. Iglesias Buhigues, S. Grünheid ja A.-M. Rouchaud-Joët,

kostja,

keda toetab

Kreeka Vabariik, esindajad: V. Kontolaimos, I. Chalkias ja M. Tassopoulou,

ja

Kreeka Piimatootjate Ühendus (Sevgap), esindaja: advokaat N. Korogiannakis,

menetlusse astujad,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 14. oktoobri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1829/2002, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 1107/96 lisa seoses nimetusega „feta” (EÜT L 227, lk 10) osas, milles viimane registreeritakse kaitstud päritolunimetusena,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
(kolmas koda),

koosseisus: koja esimees J. Azizi, kohtunikud M. Jaeger ja F. Dehousse,
kohtusekretär: H. Jung,

on andnud käesoleva

määruse

Õiguslik raamistik

- ¹ Nõukogu 14. juuli 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2081/92 põllumajandustoodete ja toiduainete geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta (EÜT L 208, lk 1;

edaspidi „alusmäärus”) sätestab vastavalt selle artiklile 1 teatud põllumajandustoodete ja toiduainete päritolunimetuste ja geograafiliste tähistete kaitset käsitlevad eeskirjad.

- 2 Vastavalt alusmääruse artikli 2 lõike 2 punktile a on „päritolunimetus [...] piirkonna, konkreetse koha või erandjuhtudel riigi nimetus, millega kirjeldatakse põllumajandustoodet või toiduainet,

— mis on pärit kõnealusest piirkonnast, konkreetsest kohast või riigist ning

— mille kvaliteediomadused tulenevad valdavalt või eranditult teatavast geograafilisest piirkonnast koos selle looduslike ja inimfaktoritega ning mille tootmine, töötlemine ja valmistamine toimub määratletud geograafilises piirkonnas”.

- 3 Alusmääruse artikli 2 lõige 3 sätestab:

„Päritolunimetustena käsitatakse ka teatavaid traditsioonilisi geograafilisi või mitte-geograafilisi nimetusi, mis tähistavad teatavast piirkonnast või konkreetsest kohast pärit põllumajandustoodet või toiduainet ja vastavad lõike 2 punkti a teises taandes osutatud tingimustele.”

- 4 Vastavalt alusmääruse artiklile 3 ei või registreerida nimetusi, mis on muutunud üldnimetuseks. Nimetatud määruse kohaldamisel tähendab „nimetus, mis on muutunud üldnimetuseks” põllumajandustoote või toiduaine nimetust, mis vaatamata sellele, et see on seotud koha või piirkonnaga, kus kõnealust toodet või toiduainet algselt valmistati või turustati, on muutunud põllumajandustoote või toiduaine üldnimetuseks.
- 5 Otsustamaks, kas nimetus on või ei ole muutunud üldnimetuseks, võetakse arvesse kõiki tegureid, eelkõige:

— olukorda liikmesriigis, kust nimetus pärineb, ning tarbimispiirkondades,

— olukorda teistes liikmesriikides,

— asjakohaseid riigi või ühenduse õigusakte.

- 6 Kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise registreerimiseks peab asjaomane põllumajandustoode või toiduaine vastama alusmääruses sätestatud tingimustele, eelkõige artikli 4 lõikes 1 sätestatud tehnospetsifikaadile. Kõnealune registreerimine tagab nimetatud päritolunimetustele kaitse ühenduse tasandil.

- 7 Alusmääruse artiklid 5–7 sätestavad päritolunimetuse registreerimise menetluse, nn „tavamenetluse”, mille kohaselt võib liikmesriigile, kus vastav geograafiline piirkond asub, esitada registreerimistaotluse igasugune rühm, milleks kõnealuse artikli tähenduses on selle põllumajandustootete või toiduainega tegelevate tootjate ja/või töötlejate ühendus, või teatavatel tingimustel ka füüsiline või juriidiline isik. Liikmesriik kontrollib, kas taotlus on õigustatud, ning kui ta leiab, et taotlus vastab kõnealuse määruse nõuetele, edastab ta selle komisjonile. Kui komisjon jõuab järeldusele, et nimetus vastab kaitse saamise tingimustele, avaldab ta Euroopa Ühenduste Teatajas vastavad andmed, mis on sätestatud alusmääruse artikli 6 lõikes 2.
- 8 Alusmääruse artikkel 7 (muudetud nõukogu 17. märtsi 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 535/97, EÜT L 83, lk 3) sätestab:

„1. Kuue kuu jooksul pärast artikli 6 lõikes 2 osutatud avaldamist Euroopa Ühenduste Teatajas võib iga liikmesriik esitada registreerimisele vastuväite.

2. Liikmesriikide pädevad ametiasutused tagavad, et kõikidel isikutel, kes tõendavad oma õigustatud majanduslikku huvi, lubatakse taotlusega tutvuda. Lisaks võivad liikmesriigid vastavalt liikmesriikides valitsevale olukorrale võimaldada taotlustega tutvuda ka teistel õigustatud huvi omavatel isikutel.

3. Iga füüsiline või juriidiline isik, keda registreerimine õigustatult puudutab, võib esitada vastuväite kavandatud registreerimisele, saates nõuetekohaselt põhjendatud avalduse oma elu- või asukohaliikmesriigi pädevale ametiasutusele. Pädev asutus võtab vajalikud meetmed, et võtta märkusi või vastuväiteid arvesse ettenähtud tähtaja jooksul.

[...]”

- 9 Kui ükski liikmesriik ei esita komisjonile kavandatud registreerimise kohta vastuväiteid, kantakse nimetus komisjoni peetavasse „Kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse”.
- 10 Kui asjaomased liikmesriigid ei jõua vastuvõetava vastuväite korral vastavalt alusmääruse artikli 7 lõikele 5 omavahel kokkuleppele, teeb komisjon otsuse sama määruse artiklis 15 sätestatud korras (korralduskomitee kord). Alusmääruse artikli 7 lõike 5 punkt b sätestab, et otsuse tegemisel võtab komisjon „arvesse mõistlikke ja õiglasi tavasid ning segiajamise tegelikku tõenäosust”.
- 11 Alusmääruse artikliga 17 sätestatakse registreerimismenetlus, mida nimetatakse „lihtsustatud menetluseks” ning mis erineb tavamenetlusest. Selle korra kohaselt teatavad liikmesriigid komisjonile seaduslikult kaitstud nimetused või kasutamise käigus kehtestatud nimetused, mida liikmesriigid soovivad registreerida vastavalt kõnesolevale alusmäärusele. Alusmääruse artiklis 15 sätestatud menetlust kohaldatakse *mutatis mutandis*. Nimetatud määruse artikli 17 lõike 2 teine lause täpsustab, et artiklis 7 sätestatud vastuväitemenetlust lihtsustatud menetluse raames ei kohaldata.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 12 21. jaanuari 1994. aasta kirjaga esitas Kreeka valitsus alusmääruse artikli 17 alusel komisjonile taotluse nimetuse „feta” registreerimiseks kaitstud päritolunimetusena.

- 13 19. jaanuaril 1996 esitas komisjon alusmääruse artikliga 15 asutatud korralduskomiteele määruse eelnõu, milles oli nimekiri nimetustest, mida soovitakse alusmääruse artikli 17 alusel registreerida kaitstud geograafiliste tähistena või kaitstud päritolunimetustena. Selles nimekirjas oli ka nimetus „feta”. Kuna korralduskomitee ei esitanud antud tähtaja jooksul nimetatud ettepaneku kohta arvamust, esitas komisjon 6. märtsil 1996 vastavalt alusmääruse artikli 15 neljandale lõigule ettepaneku nõukogule. Nõukogu ei teinud alusmääruse artikli 15 viiendas lõigus sätestatud kolmekuulise tähtaja jooksul otsust.
- 14 Seetõttu andis komisjon vastavalt alusmääruse artikli 15 viiendale lõigule 12. juunil 1996 määruse (EÜ) nr 1107/96 geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste registreerimise kohta [alus]määruse artiklis 17 sätestatud korras (EÜT L 299, lk 31). Vastavalt määruse nr 1107/96 artiklile 1 registreeriti kaitstud päritolunimetuseks nimetus „feta”, mis on loetletud nimetatud määruse lisa A osa rubriigis „juustud” Kreeka riigi all.
- 15 16. märtsi 1999. aasta otsusega kohtuasjades C-289/96, C-293/96 ja C-299/96: Taani, Saksamaa ja Prantsusmaa v. komisjon (EKL 1999, lk I-1541) tühistas Euroopa Kohus määruse nr 1107/96 osas, millega registreeriti nimetus „feta” kaitstud päritolunimetuseks. Euroopa Kohus ütles oma otsuses, et küsimuse osas, kas nimetus „feta” on muutunud üldnimetuseks, ei ole komisjon piisavalt arvesse võtnud alusmääruse artikli 3 lõike 1 kolmandas lõigus loetletud tegureid.
- 16 Selle kohtuotsuse järel võttis komisjon 25. mail 1999 vastu määruse (EÜ) nr 1070/99, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 1107/96 lisa (EÜT L 130, lk 18), millega kustutati nimetus „feta” kaitstud päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste registrist ning määruse nr 1107/96 lisast.

- 17 Komisjon vaatas seejärel Kreeka valitsuse esitatud registreerimistaotluse uuesti läbi ning esitas alusmääruse artikli 15 teise lõigu kohaselt korralduskomiteele määruse eelnõu ettepanekuga kanda nimetus „feta” kaitstud päritolunimetusena alusmääruse artikli 17 alusel kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse. Kuna komitee ei esitanud antud tähtaja jooksul nimetatud eelnõu kohta arvamust, esitas komisjon vastavalt alusmääruse artikli 15 neljandale lõigule eelnõu nõukogule.
- 18 Kuna nõukogu ei teinud alusmääruse artikli 15 viiendas lõigus sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kohta otsust, andis komisjon 14. oktoobril 2002 määruse (EÜ) nr 1829/2002, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 1107/96 lisa seoses nimetusega „feta” (EÜT L 277, lk 10; edaspidi „vaidlustatud määrus”). Selle määrusega registreeriti uuesti nimetus „feta” kaitstud päritolunimetusena ning lisati määruse nr 1107/96 lisa A osa rubriikidesse „juustud” ja „Kreeka”.
- 19 12. detsembril 2002 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud avaldusega esitasid hagejad käesoleva hagi.
- 20 14. veebruari 2003. aasta kirjaga palus komisjon menetluse peatada kuni otsuste väljakuulutamiseni kohtuasjades C-465/02 ja C-466/02.
- 21 17. märtsi 2003. aasta kirjaga teatasid hagejad, et nad on menetluse peatamise vastu ning paluvad Esimese Astme Kohtul saata käesolev kohtuasi Euroopa Kohtusse, et see liidetaks kohtuasjadega C-465/02 ja C-466/02.

- 22 19. märtsi 2003. aasta otsusega jättis Esimese Astme Kohus nii menetluse peatamise taotluse kui ka Euroopa Kohtusse saatmise taotluse rahuldamata ning määras menetluse jätkamise.
- 23 Esimese Astme Kohtu kantseleisse 12. juunil 2003 saabunud eraldi menetlusdokumendiga esitas komisjon Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 alusel vastuvõetamatuse vastuväite. 1. augustil 2003 esitasid hagejad sellele vastuseks kirjalikud märkused.
- 24 Esimese Astme Kohtu kantseleisse vastavalt 16. aprillil ja 2. mail 2003 saabunud avaldustega esitasid Kreeka Vabariik ja Kreeka Piimatootjate Ühendus (Sevgap) taotluse astuda komisjoni nõuete toetuseks menetlusse.
- 25 28. aprillil 2003 kohtukantseleisse saabunud avalduses taotles Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik hagejate nõuete toetuseks menetlusse astumist.
- 26 4. märtsi 2004. aasta määrustega lubati Kreeka Vabariigil, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigil ja Sevgapil menetlusse astuda.
- 27 30. märtsil 2004 esitas Kreeka Vabariik menetlusse astuja vastuse komisjoni nõuete toetuseks.
- 28 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ei esitanud ettenähtud tähtaja jooksul menetlusse astuja vastust.

- 29 Kuna Sevgapil lubati menetlusse astuda kodukorra artikli 116 lõike 6 alusel, on tema menetlusse astumine piiratud õigusega esitada märkusi suulise menetluse käigus.

Poolte nõuded

- 30 Hagiavalduses paluvad hagejad Esimese Astme Kohtul:

— tühistada vaidlustatud määrus osas, millega registreeritakse nimetus „feta” kaitstud päritolunimetusena;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 31 Oma vastuvõetamatuse vastuväites palub komisjon Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatel.

- 32 Vastuses vastuvõetamatuse väitele paluvad hagejad Esimese Astme Kohtul jätta vastuvõetamatuse vastuväide rahuldamata.
- 33 Menetlusse astuja vastuses palub Kreeka Vabariik Esimese Astme Kohtul jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata.

Hagi vastuvõetavus

- 34 Käesolevas hagiavalduses taotlevad hagejad, kelleks on seitse Saksa äriühingut, kes toodavad lehmapiimast valmistatud fetajuustu, vaidlustatud määruse tühistamist. Eelkõige viitavad nad alusmääruse artiklite 3 ja 17 rikkumisele, teise võimalusena nimetatud määruse artiklite 2 ja 4 rikkumisele ning samuti EÜ artikli 30 ja ühenduse õiguskorra lahutamatuks osaks olevate põhiõiguste, nagu omandi kaitse ja õigus tegutseda vabalt valitud kutsealal, rikkumisele.
- 35 Komisjon leiab, et hagi on vastuvõetamatu, kuna hagejatel puudub õigus esitada hagi EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel.
- 36 Kodukorra artikli 114 lõike 1 kohaselt võib Esimese Astme Kohus poole taotlusel teha otsuse vastuvõetamatuse kohta ilma kohtuasja sisu arutamata. Vastavalt sama artikli lõikele 3 on taotluse edasine menetlus suuline, v.a kui Esimese Astme Kohus otsustab teisiti. Käesoleva kohtuasja puhul leidis Esimese Astme Kohus, et antud kohtuasjas on toimikus sisalduvad materjalid asja piisavalt selgitanud ning otsustas sellest tulenevalt teha komisjoni esitatud vastuväite kohta otsuse ilma suulist menetlust avamata.

Poolte argumendid

- 37 Komisjon väidab, et hagi on esitatud EÜ artikli 249 teise lõigu tähenduses üldiselt kohaldatava määruse vastu ning et vaidlustatud määrus ei ole hagejatega otseselt seotud.
- 38 Hagejad väidavad, et hagi on vastuvõetav.
- 39 Hagejad väidavad esmalt, et peale Kreeka tootjate on nemad koos ühe Taani tootjaga kõige olulisemad fetajuustu tootjad ühenduses ja nad toodavad enam kui 90% Saksamaal toodetavast fetajuustust.
- 40 Kuna nimetatud äriühingud on tootnud fetajuustu suurtes kogustes juba palju aastaid, on neil välja kujunenud tugevad ja stabiilsed kaubandussuhted ja traditsioonilised turud ning pikaajalised tarnelepingud. Seetõttu on nad vaidlustatud määrusega Euroopa Kohtu praktika tähenduses otseselt seotud (Euroopa Kohtu 1. juuli 1965. aasta otsus liidetud kohtuasjades 106/63 ja 107/63: Toepfer ja Getreide-Import Gesellschaft v. Euroopa Majandusühenduse Komisjon, EKL 1965, lk 525, ja 17. jaanuari 1985. aasta otsus kohtuasjas 11/82: Piraiki-Patraiki jt v. komisjon, EKL 1985, lk 207).
- 41 Teiseks väidavad hagejad, et alusmääruse artiklis 17 sätestatud lihtsustatud menetluse rakendamisega võttis komisjon neilt tavamenetlusega ette nähtud menetlustagatised, millega antakse vastavalt alusmääruse artiklile 7 igale isikule, keda registreerimine õigustatult puudutab, õigus esitada vastuväide kavandatud registreerimisele. Selles kontekstis rõhutavad hagejad, et alusmääruse muudatuset-tepanekus, mille eesmärk on kaotada nimetatud määruse artiklis 17 sätestatud

lihtsustatud menetlus, põhjendab komisjon oma ettepanekut sõnaselgelt asjaoluga, et tavamenetluse raames ette nähtud vastuväite esitamise õigus on „peamine eeldus tagamaks isikute õigusi või vältimaks registreerimisest tekkida võivat kahju”.

- 42 Kolmandaks väidavad hagejad, et neil on hagi esitamise õigus tulenevalt Esimese Astme Kohtu praktikast, täpsemalt 3. mai 2002. aasta otsusest kohtuasjas T-177/01: *Jégo Quéré v. komisjon* (EKL 2002, lk II-2365) ja kohtujurist F. G. Jacobsi ettepanekust Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsusele kohtuasjas C-50/00 P: *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu* (EKL 2002, lk I-6677, 6681), ning millest tulenevalt tuleb füüsilist või juriidilist isikut käsitleda teda otseselt puudutava üldiselt kohaldatava ühenduse aktiga isiklikult seotuna, kui asjaomane akt mõjutab reaalselt ja vahetult tema õiguslikku seisundit, piirates tema õigusi või pannes talle kohustusi. Vaidlustatud määrus kahjustab hagejate huve, kuna selle määruse tõttu ei saa nad pärast üleminekuperioodi lõppu enam kasutada nimetust „feta”.
- 43 Märkustes vastuvõetamatuse vastuväite kohta tunnistavad hagejad, et vaidlustatud määrus on küll üldiselt kohaldatav, kuid märgivad siiski, et kuigi määrusega luuakse soodsamad tingimused Kreekas kitse- ja lambapiimast valmistatud fetajuustu tootjatele, kellel on edaspidi ainuõigus kõnealust nimetust õiguspäraselt kasutada, mõjutab vaidlustatud määrus ebasoodsalt üksnes olemasolevaid väljaspool Kreekat tegutsevaid lehmapiima baasil fetajuustu tootjaid, kellel ei ole kõnealuse nimetuse kasutamine pärast üleminekuperioodi lõppu enam lubatud. Nad rõhutavad, et vaidlustatud akti mõju turule väljendub üksnes viimatinimetatud tootjatele ebasoodsate tingimuste loomises.
- 44 Hagejad märgivad, et nimetus „feta” on juba pikka aega ülemaailmselt tuntud üldnimetus ning seetõttu ei ole alusmääruse artikli 3 lõikest 1 tulenevalt võimalik seda kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kanda. Komisjon eksis vaidlustatud määruse andmisel, arvates, et lehmapiimast toodetud fetajuustu turg väljaspool Kreekat on hõlmatud üksnes tänu lambapiimast toodetud Kreeka fetajuustu heale mainele.

- 45 Kuna komisjoni sekkumine turu toimimisse on tagasiulatuva ja korrigeeriva mõjuga, ei saa vaidlustatud määrust pidada „üldise ja abstraktse” mõjuga aktiks, sest see on suunatud üksnes piiratud ettevõtjate ringile, kes satuvad selle tõttu turul eripärasesse olukorda ning kelle õigusi see isiklikult mõjutab. Tegelikult hävitatakse vaidlustatud määrusega lehmapiimast toodetud fetajuustu turg, mis on väljakujunenud Saksamaal ja mujal Euroopas, kuna lehmapiimast toodetud fetajuustuga harjunud tarbija ei leia muu nime all müüdavat sama toodet piisavalt kiiresti üles.
- 46 Hagejad leiavad, et olukord, kus ettevõtjatel ei ole võimalik algatada kohtulikku järelevalvet vaidlustatud akti õiguspärasuse üle, mille mõjul kaotaksid nad kogu oma turuosa, ei ole kooskõlas Euroopa Liidus Euroopa Kohtu õiguslikust kaitsest tulenevate ootustega.
- 47 Esimese Astme Kohus ei ole tunnustanud ei menetlust siseriiklikus kohtus koos eelotsusetaotluse esitamisega Euroopa Kohtule EÜ artikli 234 alusel ega EÜ artiklis 235 ja artikli 228 teises lõigus sätestatud ühenduste lepinguvälise vastutuse tuvastamise hagi tõhusate õiguskaitsevahenditena, mis võimaldaks asjaomastel isikutel vaidlustada üldiselt kohaldatavate ühenduse õigusnormide õiguspärasust, mis otseselt kitsendavad nende õiguslikku seisundit. EÜ artiklis 235 ja artikli 288 teises lõigus sätestatud kahju hüvitamise hagi ei saa asendada põhiõiguste tõhusat kaitset Euroopa tasandil, kuna see ei võimalda tühistada ühenduse õiguskorras eksisteerivat õigusvastast akti.
- 48 Lisaks sellele, kuna keeld jätkata pärast vaidlustatud määruses sätestatud tähtaega üldnimetuse „feta” kasutamist lehmapiimast toodetud fetajuustu puhul on otsese mõjuga ning ei vaja liikmesriikide täiendavaid rakendamismeetmeid, mis võiksid olla hagi aluseks siseriiklikus kohtus, saavad hagejad käesoleval juhul väita, et nende põhiõigusi on ühenduse aktiga rikutud üksnes kõnealuse akti sätteid rikkudes ning taotleda nimetatud sätete õigusvastaseks tunnistamist nende vastu algatatud menetluse käigus.

- 49 Vastavalt Esimese Astme Kohtu hilisemale praktikale on asjakohane põhimõte, mille kohaselt on üksikisikute tõhus kohtulik kaitse tagatud üksnes juhul, kui äriühingutel, keda ühenduse üldiselt kohaldatav norm otseselt ja isiklikult puudutab, on võimalik pöörduda ühenduse kohtute poole. Norm puudutab äriühingut isiklikult, kui see ilma kahtlusteta ja tõeliselt äriühingut mõjutab, piirates tema õigusi või pannes talle kohustusi. Seda ei vaidlustata osas, mis puudutab hagejaid, kelle turustusvõimalused on ohtu seatud ja turuosa hävitatud või on seda lähemal ajal ette näha.
- 50 Hagejad märgivad, et Esimese Astme Kohus on rõhutanud, et võimalus ühenduse kohtusse pöörduda on õigusriigi põhimõttel rajaneva ühenduse üks alustalasid ning tugineb liikmesriikide ühistele põhiseaduslikele traditsioonidele ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklitele 6 ja 13. Hagejad rõhutavad, et selle õiguse kordamine Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47 on efektiivse kaebeõiguse alus iga isiku jaoks, kelle ühenduse õigusega tagatud õigusi või vabadusi on kahjustatud.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 51 EÜ artikli 230 neljas lõik sätestab, et iga füüsiline või juriidiline isik võib algatada menetluse temale adresseeritud otsuse vastu ja määruse alusel tehtud otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab.
- 52 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on määruse ja otsuse eristamise kriteeriumiks see, kas asjaomane akt on üldiselt kohaldatav või mitte (Euroopa Kohtu 23. novembri 1995. aasta määrus kohtuasjas C-10/95 P: Asocarne v. nõukogu, EKL 1995, lk I-4149, punkt 28, ja 24. aprilli 1996. aasta määrus kohtuasjas

C-87/95 P: Cassa nazionale di previdenza ed assistenza a favore degli avvocati e dei procuratori v. nõukogu, EKL 1996, lk I-2003, punkt 33). Akt on üldiselt kohaldatav, kui ta kuulub kohaldamisele objektiivselt määratletavates olukordades ning kui sellest tulenevad õiguslikud tagajärjed abstraktselt määratletud isikute ringile (Esimese Astme Kohtu 10. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas T-482/93: Weber v. komisjon, EKL 1996, lk II-609, punkt 55 ja viidatud kohtupraktika).

53 Käesolevas kohtuasjas tagab vaidlustatud määrus nimetusele „feta” alusmäärusega ette nähtud päritolunimetuse kaitse. Päritolunimetuse on alusmääruse artikli 2 lõike 2 punktis a defineeritud piirkonna, konkreetse koha või erandjuhtudel riigi nimetusena, millega kirjeldatakse põllumajandustoodet või toiduainet, mis on pärit kõnealusest piirkonnast, konkreetsest kohast või riigist ning mille kvaliteediomadused tulenevad valdavalt või eranditult teatavast geograafilisest piirkonnast koos selle looduslike ja inimfaktoritega ning mille tootmine, töötlemine ja valmistamine toimub määratletud geograafilises piirkonnas.

54 Reaalselt tähendab selline kaitse, et nimetuse „feta” kasutamise õigus on üksnes nimetatud geograafilise piirkonna tootjatel, kelle tooted vastavad tehnospetsifikaadis fetajuustule sätestatud geograafilistele ja kvaliteedinõuetele. Nagu ka komisjon õigesti rõhutas, ei ole vaidlustatud määrus suunatud kindlalt määratletud ettevõtjatele, nagu hagejad, vaid tunnustab kõigi ettevõtjate õigust, kelle tooted vastavad ettenähtud geograafilistele ja kvaliteedinõuetele, turustada oma toodangut kõnealuse nimetuse all ning keelab selle kõigile ettevõtjatele, kelle toodang ei vasta asjaomastele nõuetele, mis on kõigi ettevõtjate jaoks ühesugused. Vaidlustatud määrus kuulub kohaldamisele nii kõigile praegustele kui tulevastele fetajuustu tootjatele, kellele on seadusega kooskõlas kõnealuse nimetuse kasutamise õigus antud kui ka kõigile neile, kellel on keelatud pärast üleminekuperioodi lõppu kõnealust nimetust kasutada. See ei hõlma üksnes liikmesriikides tegutsevaid tootjaid, vaid toob õiguslikke tagajärgi kaasa ka määramata hulga kolmandate riikide tootjatele, kes soovivad praegu või tulevikus ühendusse fetajuustu importida.

- 55 Seega on vaidlustatud määrus üldiselt kohaldatav akt EÜ artikli 249 teise lõigu tähenduses. Teda kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordades ja toob kaasa õiguslikke tagajärgi abstraktsel viisil määratletud isikute ringile (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 15. septembri 1998. aasta määrus kohtuasjas T-109/97: Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel v. komisjon, EKL 1998, lk II-3533; 26. märtsi 1999. aasta määrus kohtuasjas T-114/96: Biscuiterie-confiserie LOR ja Confiserie du Tech v. komisjon, EKL 1999, lk II-913, punktid 27–29, ja 9. novembri 1999. aasta määrus kohtuasjas T-114/99: CSR Pampryl v. komisjon, EKL 1999, lk II-3331, punktid 42 ja 43). Selline üldine kohaldatavus tuleneb lisaks sellele ka kõnealuse määruse eesmärgist kaitsta kõigi suhtes ja kogu Euroopa Ühenduses registreeritud geograafilisi tähiseid ja päritolunimetusid.
- 56 Siiski ei ole välistatud, et oma olemuselt ja ulatuselt normatiivne säte võib isiklikult puudutada konkreetset füüsilist või juriidilist isikut. See kehtib juhul, kui asjaomane akt mõjutab konkreetset isikut viimase teatavate eripäraste omaduste tõttu või faktilise olukorra tõttu, mille poolest on ta kõigist teistest isikutest erinev ja seetõttu eristab teda sarnaselt konkreetse adressaadiga (Euroopa Kohtu 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann v. komisjon, EKL 1963, lk 197, 223; 18. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas C-309/89: Codorniu v. nõukogu, EKL 1994, lk I-1853, punktid 19 ja 20, ja eespool punktis 42 viidatud otsus kohtuasjas Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu, punkt 36, eespool punktis 52 viidatud otsus kohtuasjas Weber v. komisjon, punkt 56).
- 57 Hagejate poolt käesolevas kohtuasjas esitatud faktilised asjaolud, eeldades, et need on täpsed, ei võimalda sedastada vähimatki eripärast omadust või neid iseloomustavat faktilist olukorda, mis neid teistest asjaomastest ettevõtjatest eristaks. Vastupidi, kõnealune määrus puudutab hagejaid üksnes seetõttu, et nad on ettevõtjad, kes toodavad või turustavad juustu, mis ei vasta päritolunimetuse „feta” kasutamise tingimustele. Seega puudutab see hagejaid samal viisil, kui kõiki teisi äriühinguid, kelle tooted ei vasta ühenduse õiguse asjaomastes normides sätestatule.

- 58 Mis puudutab hagejate väidet, et kui kõrvale jätta Kreeka tootjad ja üks Taani tootja, on nemad peamised fetajuustu tootjad Euroopa Ühenduses, kes toodavad üle 90% Saksamaal toodetavast fetajuustust, siis tuleb märkida, et asjaolu, et ettevõtjal on suur turuosa, ei ole piisav eristamiseks teda kõigist teistest ettevõtjatest, keda vaidlustatud määrus puudutab (eespool punktis 55 viidatud määrus kohtuasjas CSR Pampryl v. komisjon, punkt 46).
- 59 Sarnaselt sellega ei ole hagejate väide, et vaidlustatud määrus puudutab oluliselt vaid kaheksat tootjat, mitte üksnes vastuolus uurimusega, mille kohaselt toodetakse märkimisväärses koguses fetajuustu kuues Euroopa Ühenduse liikmesriigis ja paljudes kolmandates riikides, vaid ka ebaoluline, kuna väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei seata üksnes võimaluse tõttu suurema või väiksema täpsusega määratleda õigussubjektide hulk või isegi identiteet, kelle suhtes see akt antud ajahetkel kohaldamisele kuulub, kahtluse alla akti üldist kohaldatavust ja sellest tulenevat normatiivset iseloomu seni, kuni on kindel, et asjaomane akt kuulub kohaldamisele tulenevalt objektiivsest õiguslikust või faktilisest olukorrast, mille määrab ära vastava akti eesmärk (Euroopa Kohtu 11. juuli 1968. aasta otsus kohtuasjas 6/68: Zuckerfabrik Watenstedt v. nõukogu, EKL 1968, lk 595, 605 ja 606, ja Esimese Astme Kohtu 29. juuni 1995. aasta määrus kohtuasjas T-183/94: Cantina cooperativa fra produttori vitivinicoli di Torre di Mosto jt v. komisjon, EKL 1995, lk II-1941, punkt 48). Käesolevas kohtuasjas on see nii, kuna vaidlustatud määrus puudutab vahet tegemata kõiki praeguseid ja tulevase tootjaid, kes soovivad ühenduses nimetuse „feta” all juustu turustada.
- 60 Samuti väidavad hagejad, et nad on määratletud seetõttu, et määrus mõjutab neid majanduslikult. Viidates eespool punktis 40 viidatud Euroopa Kohtu otsustele Toepfer ja Getreide-Import Gesellschaft v. Euroopa Majandusühenduse Komisjon ja Piraiki Patraiki jt v. komisjon väidavad nad, et vaidlustatud määrusest tulenev keeld, mis keelab lehmapiimast valmistatud fetajuustu tootvatel äriühingutel kasutada nimetust „feta”, muudaks nende jaoks selle juustu edasise turustamise praktiliselt võimatuks ning neil äriühinguil ei oleks enam võimalik pikaajalisi tarnelepinguid täita ja nende kehtivust tagada.

- 61 Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et vaidlustatud määrus ei mõjuta pikaajaliste tarnelepingute kehtivust, vaid keelab seoses alusmääruse artikliga 13 ja pärast üleminekuperioodi lõppu üksnes nimetuse „feta” igasuguse väärkasutuse, jälgendamise või seoste tekitamise. Seda keeldu kohaldatakse hagejatele sama moodi nagu ka kõigile teistele tootjatele, kes praegu või tulevikus samas olukorras on.
- 62 Järgnevalt tuleb märkida, et asjaolu, et üldiselt kohaldatav akt võib kaasa tuua erinevaid konkreetseid tagajärgi erinevatele õigussubjektidele, kelle suhtes teda kohaldatakse, ei tähenda igal juhul nende subjektide eristamist kõigist teistest puudutatud ettevõtjatest, kuna see akt kuulub kohaldamisele, nagu ka antud kohtuasjas, objektiivselt määratletud olukorrast tulenevalt (Esimese Astme Kohtu 22. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas T-138/98: ACAV jt v. nõukogu, EKL 2000, lk II-341, punkt 66, ja Esimese Astme Kohtu 30. jaanuari 2001. aasta määrus kohtuasjas T-215/00: La Conqueste v. komisjon, EKL 2001, lk II-181, punkt 37). Kohus on sõnaselgelt kinnitanud, et asjaolust, et üks hageja satub päritolunimetuse registreerimise määruse vastuvõtmise tõttu olukorda, kus ta peab määruse tingimustele vastamiseks oma tootmisstruktuuri vastavalt kohandama, ei piisa selleks, et see äriühing oleks isiklikult puudutatud üksikakti adressaadiga sarnasel viisil (Euroopa Kohtu 30. jaanuari 2002. aasta määrus kohtuasjas C-151/01 P: La Conqueste v. komisjon, EKL 2002, lk I-1179, punkt 35).
- 63 Hagejad eksivad, väites, et nad on samas olukorras, milles olid eespool punktis 40 viidatud kohtuasjade Toepfer ja Getreide-Import Gesellschaft v. Euroopa Majandusühenduse Komisjon ning Piraiki Patraiki jt v. komisjon hagejad.
- 64 Eespool punktis 40 viidatud kohtuasjas Toepfer ja Getreide-Import Gesellschaft v. Euroopa Majandusühenduse Komisjon oli vaidlustatud meede suunatud ainult neile importijatele, kelle arv ja isikud olid teada ja kes olid enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist taotlenud impordiluba, mille väljastamine muutus vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega võimatuks. Samamoodi olid eespool punktis 40 viidatud kohtuasjas Piraiki Patraiki jt v. komisjon, mis puudutas komisjoni otsuse lubada Prantsusmaal kehtestada Kreekast imporditavale puuvillasele lõngale kvoodid õiguspärasust,

hagejad vaidlustatud otsusest isiklikult puudutatud, kuna nad kuulusid ettevõtjate piiratud ringi, keda vaidlustatud otsus eriti mõjutas, kuna nad olid varem heas usus sõlmitud müügilepingute osapoolteks, mille täitmine pidi toimuma otsuses ette nähtud kaitsemeetmete rakendamise ajal ning mis oli sellest tulenevalt muutunud osaliselt või täielikult võimatuks, kuna see oleks ületanud kehtestatud kvoote.

65 Samamoodi ei saa järeldada, et hagejad on isiklikult puudutatud, toetudes eespool punktis 56 viidatud kohtuasjale *Codorniu v. nõukogu*, milles takistati hagejaks olnud äriühingul üldiselt kohaldatava normi alusel kasutada graafilist märgistust, mille ta oli registreerinud ja mida ta oli pika aja jooksul tavakohaselt kasutanud enne asjaomase määruse andmist, mistõttu oli ta kõigi teiste ettevõtjatega võrreldes erinevas olukorras. Käesolevas kohtuasjas ei ole hagejad näidanud ega üritanudki näidata, et nimetuse „feta” kasutamise õigus tuleneb neile analoogsest spetsiifilisest õigusest, mille nad on saanud siseriikliku või ühenduse õiguse alusel enne vaidlustatud määruse andmist ja mida viimane oleks otsustavalt mõjutanud.

66 Asjaolu, et hagejad on siiani oma toodangut nimetuse „feta” all turustanud, ei anna neile spetsiifilist õigust käsitletud kohtupraktika tähenduses. Seetõttu ei erine hagejate olukord millegi poolest teistest tootjatest, kes on samuti oma toodangut nimetuse „feta” all turustanud ega tohi seda enam edaspidi teha, kuna see nimetus on registreeritud kaitstud päritolunimetusena. Sellise spetsiifilise õiguse puudumist ühel või teisel ettevõtjal kinnitab ka asjaolu, et antud olukord on alusmääruse artikli 13 lõikes 2 sõnaselgelt abstraktselt ja üldiselt reguleeritud, mis näeb ette üleminekuperioodi, mis kindlustab kõigile tootjatele, neil vahet tegemata, teatud tingimuste täitmisel piisavalt pika kohanemisaja, et vältida võimalikke kahjusid.

67 Mis puudutab hagejate argumenti, et nende menetlusõigusi riivati lihtsustatud registreerimismenetluse kasutamise tõttu nimetuse „feta” registreerimisel, siis tuleb märkida, et Esimese Astme Kohus on juba mitmel korral öelnud, et kohtupraktikat, millele hagejad viitavad ja mis on põhimõtteliselt välja kujundatud dumpinguvastase õiguse, konkurentsioiguse ja riigiabi valdkonnas, ei saa alusmääruse alusel toimuva kaitstud nimetuste registreerimise menetlusse üle kanda (eespool punktis 55 viidatud määrus kohtuasjas Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel v. komisjon), kuna see määrus ei sätesta üksikisikutele ühenduse tasandil spetsiifilisi menetluslikke tagatise (eespool punktis 55 viidatud määrus kohtuasjas CSR Pampryl v. komisjon).

68 Euroopa Kohus on sellist kohtupraktikat kinnitanud oma 26. oktoobri 2000. aasta määruses kohtuasjas C-447/98 P: Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel v. komisjon (EKL 2000, lk I-9097, punktid 71–73; vt selle kohta ka eespool punktis 62 viidatud 30. jaanuari 2002. aasta määrus kohtuasjas La Conqueste v. komisjon, punktid 43 ja 44), milles öeldakse:

„71. Isegi kui oletada, et [alus]määruse artiklis 17 sätestatud korra rakendamine oli õigusvastane või et asjaomase regulatsiooniga sõnaselgelt üksikisikule tagatud menetlusõiguste olemasolu või ainuüksi selle üksikisiku osalemine ühenduse institutsiooni normatiivakti väljatöötamises eristaks selle üksikisiku [EÜ] artikli [230] neljanda lõigu tähenduses, ei annaks registreerimise tavamenetluses sätestatud vaidlustamisõiguse kasutamine hagejatele ikkagi õigust esitada nimetatud korras vastu võetud akti vastu hagi.

72. Sellega seoses tuleb rõhutada esiteks, et [alus]määruse artikli 7 lõigete 1 ja 3 kohaselt võib kavandatava registreerimise suhtes esitada komisjonile vastuväite ainult liikmesriik, kui talle on vastavasisulise avalduse esitanud füüsiline või juriidiline isik, kes suudab tõendada oma õigustatud majanduslikku huvi antud asja suhtes.

73. Teiseks tuleneb [alus]määruse artikli 7 lõikest 5, et kui komisjonile on esitatud vastuvõetav vastuväide, vastastatakse vastuväite esitamise menetluses vastuväite esitanud liikmesriik või liikmesriigid ja registreerimistaotluse esitanud liikmesriik. Selle sätte alusel tuleb asjaomastel liikmesriikidel püüda jõuda omavahel kokkuleppele ja selle saavutamisel teatada sellest komisjonile.”

69 Sellest tulenevalt ei saa menetlusõiguste olemasolule tuginev argument hagejaid eristada.

70 Eelnevast järeldub, et kuna vaidlustatud määrus on üldiselt kohaldatav ja kuna hagejate seisundit ei kahjusta teatavad eripärased asjaolud või faktiline olukord, mille poolest nad on kõigist teistest isikutest erinevad ja seeläbi eristaks neid, on hagi vastuvõetamatu.

71 Sellist järeldust ei saa seada kahtluse alla hagejate argumendiga tõhusa kohtuliku kaitse nõude kohta.

72 Peale selle, et liikmesriigid on kohustatud kehtestama täieliku õiguskaitstesüsteemi ja menetluse, millega oleks tagatud õigus tõhusale kohtlikule kaitsele, ei ole võimalik tühistamishagiga ühenduse kohtusse pöörduda isegi juhul, kui ühenduse kohtu teostatud uurimise tulemusena oleks tõendatud, et siseriiklikud menetlusnormid ei võimalda üksikisikul esitada hagi, millega oleks võimalik vaidlustada asjaomase ühenduse akti seaduspärasus (Euroopa Kohtu 12. detsembri 2003. aasta määrus kohtuasjas C-258/02 P: Bactria v. komisjon, EKL 2003, lk I-15105, punkt 58). Euroopa Kohus on EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud isikliku huvi tingimuse kohta sõnaselgelt öelnud, et viimast tuleb tõlgendada tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte valguses ja võttes arvesse erinevaid asjaolusid, mis hagejat teistest eristavad, kuid selle tõlgenduse tulemusena ei saa kõrvale heita asjaomast tingimust, mis on sõnaselgelt asutamislepingus ette nähtud, ilma et ületataks sama lepinguga

ühenduse kohtutele antud pädevust. Sellest tulenevalt ei saa ükski füüsiline ega juriidiline isik nimetatud tingimuse täitmata jätmise korral esitada määruse vastu tühistamishagi (eespool punktis 42 viidatud otsus kohtuasjas Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu, punktid 36 ja 37).

- 73 Esitatud põhjendustest jäeldub, et hagejaid ei saa käsitleda vaidlustatud määrusest isiklikult puudutatutena EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses ning seetõttu tuleb hagi jätta vastuvõtmatusse tõttu rahuldamata.

Kohtukulud

- 74 Kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hagejad kaotasid, tuleb komisjoni vastava nõude alusel mõista neilt välja komisjoni kohtukulud ja jätta hagejate kohtukulud nende endi kanda.
- 75 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu kohaselt kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid oma kohtukulud ise. Käesoleval juhul tuleb Kreeka Vabariigi ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kohtukulud jätta nende endi kanda.
- 76 Kodukorra artikli 87 lõike 4 kolmanda lõigu kohaselt võib Esimese Astme Kohus määrata, et teised menetlusse astujad peale liikmesriikide ja institutsioonide kannavad oma kohtukulud ise. Käesoleval juhul jäetakse Sevgapi kohtukulud tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kolmas koda)

määrab:

- 1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata.**
- 2. Mõista komisjoni kohtukulud välja hagejatelt ja jätta hagejate kohtukulud nende endi kanda.**
- 3. Jätta Kreeka Vabariigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ja Kreeka Piimatootjate Ühenduse (Sevgap) kohtukulud nende endi kanda.**

6. juulil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

H. Jung

J. Azizi